

Жыве Беларусь!

"Volnaje Hłybokaje"

Вольнае ГЛЫБОКАЕ

Ліпень 1995 г. | №3(4) | Выходзіць са студзеня 1994 г. | Кошт па дамове

Храм для душы

Калі два тыгры б'юцца за аднаго аленя, ён хутчэй за ўсё застанецца кемлівай лісіцы. На арэне традыцыйнага спаборніцтва дзвюх рэлігійных канфесій – праваслаўя і каталіцтва – усё мацней заяўляе аб сабе "трэцяя сіла" – пратэстанцкага накірунку абшчыны евангельскіх хрысціян-баптыстаў і "Сведак Іеговы".

Некалі пратэстанцкая вера мела ўплыў на Беларусі – нават у Глыбокім існаваў кальвінскі збор /малітоўны дом/. Але паступова пратэстантызм здаў свае пазіцыі на карысць вуніяцтва, якое з'явілася ў выніку дамовы і кампрамісу паміж касцёлам і царквой. Зараз, падобна, ён аднаўляе страчанае – адчынены малітоўны дом баптыстаў-евангелістаў у Паставах; ёсць у іх планы і наконт нашага Падсвілля; няма свайго памяшкання, але досыць імпэту ў Глыбоцкай абшчыны "Сведак Іеговы". Сваёй шчырай верай і ўвагай да кожнага чалавека яны заваёўваюць усё больш прыхільнікаў.

А што ж касцёл з царквой? Яны, відаць, пакуль што разумеюць перабудову як чыста вонкавы рамонт. Не, мы зусім не супраць таго, каб ззяў чысцінёй касцёл і каб глыбоцкая царква набыла, нарэшце, належны для Храма выгляд /пра гэта ішла гаворка ў першым нашым нумары – менавіта пра гэта, а не пра перадачу будынка касцёлу, да чаго праваслаўны аўтар артыкула проста б не дадумаўся/.

Але – Вера жывіцца не раскошай убрання храма, а духоўнай сілай вернікаў. У каго яе больш – той і перамагае. А пераможцаў, як вядома, не судзяць.

ЛІЦВІНА.

ДАПАМОЖАМ ГІСТОРЫІ

У Глыбоцкай кнігарні з'явілася цікавая кніжка Осіпа Зямчонка "Мястэчка пры гасцінцы", якая распавядае пра гістарычны лёс сучаснага г.п. Варапаева, што ў Пастаўскім раёне. Наўрад ці хто здолее набыць яе за 65 тыс. рублёў, але мы цалкам падтрымліваем сп. Зямчонка ў тым, што кожны горад і, нават, кожная вёска павінны мець свой летапіс. Гэта не толькі словы: рэдакцыя "Вольнага Глыбокага" сама збіраецца выдаць серыю брашур, прысвечаную нашым вёскам: Мосару, Празарокам, Залессю... Каму даспадобы такі праскт -- далучайцеся да нас. Будзем удзячны і за цікавыя звесткі. І за магчымую матэрыяльную дапамогу. Скарыстайце свой шанс увайсці ў гісторыю!

ХРАМ ДЛЯ ДУШЫ.

Фота В.ВЯРЦІНСКАГА.

Для каго сьвята?

За ўсё сваё жыцьцё я зрабіў шмат высноў. Адна з іх: – любое сьвята, у прынцыпе, заканчваецца грандыёзнай папойкай. І тут няма сэнсу спрачацца, хто пры ўладзе: ці камуністы, ці дэмакраты, ці нацыяналісты. Гарэлку любяць піць як тыя, так і другія. Як сярод тых і другіх ёсьць людзі, якія ведаюць: колькі піць, зь кім піць, за які кошт і ў якім месцы. Тут ужо не да партыйнае прыналежнасьці чалавека, а да яго ўнутранае культуры.

Зрэшты, і ў іншых саюзных рэспубліках, а цяпер незалежных краінах, любыя "масавыя мерапрыемствы" ўключалі, між іншым, ужываньне традыцыйных шашлыкоў, гарэлкі й піва і продажу дэфіцытаў. І тут беларусы далёка не вынаходнікі ў арганізацыі розных імпрэзаў.

Размова будзе, як сьвяткуем. Ну вось – Дзень незалежнасці Рэспублікі Беларусь. Па вялікаму рахунку – гэта сьвята для ўсіх. Ад немаўляці і да сівога старца. Яшчэ адна самавітая дэталь – назва сьвята павінна адпавядаць зьместу.

У нас няма сьвята для ўсіх. Не, на словах яно для ўсіх, а на самай справе – яно для "галачкі", для справаздачы, як гэта было ва ўсе савецкія часы. У нас яно альбо для пэнсыянераў з тымі самымі шашлыкамі й гарэлкай, альбо для малалетак, таксама з шашлыкамі й гарэлкай. Больш-менш у нас сьвята для ўсіх – гэта Масьленіца, тут хоць можна пакаштаваць бліноў з маслам альбо варэньнем, ды пакатаць дзетак на тройцы.

Але, Дзень незалежнасьці! Гэтае сьвята ў нас прыраўнавана да звычайнага савецкага сьвята, як Дзень міжнароднай салідарнасці працоўных /І-га траўня/, як Дзень перамогі, Дзень вызваленьня Беларусі ці Дзень Кастрычніцкай рэвалюцыі. Але савецкая ўлада заўсёды была ворагам незалежнасьці Беларусі. Які сэнс мае мітынг, прысьвечаны Дню незалежнасьці ў парку Перамогі, калі тут пахаваны жаўнеры, якія змагаліся не за **гэтую** незалежнасьць. Сама-падман, даведзены да цынізму! Аддадзём даніну нашае памяці палеглым жаўнерам, ускладзём на магілы кветкі ў адпаведны дзень – 9 траўня й 3 ліпеня. Скажам ім вялікі дзякуй, што вызвалілі нас ад карычневай чумы!

Людзі, якія марылі і змагаліся за гэтую Незалежнасьць, ляжаць у безымянных магілах Курапатаў, Беразьвечча, на вялікіх абшарах бальшавіцкай імперыі – на Калыме й Сыбіры, мёрлі ад голаду й холаду ў шматлікіх ГУЛАГах, гінулі пры штурме Монтэ-Касыно й Балёні, спачываюць на шматлікіх эміграцыйных цьвінтарох у далёкай Аўстраліі, Канадзе, Амерыцы й Францыі. Дык каму мы аддаём даніну нашае памяці ў гэты Дзень? Зрэшты, ці пад гэтымі сьцягамі й гербамі шло змаганьне за Незалежнасьць, пад якімі сьвяткуецца сёньня? Ці за гэтую жабрацкую, камуністычную Беларусь, якая выраклася сваёй культуры, гісторыі й мовы, ішло змаганьне!?

Глыбокае – гэта ня Рыга ці Нью-Ёрк або Парыж, дзе ёсьць помнікі Свабоды, якія сымбалізуюць Незалежнасьць. Нават у Менску няма манумента Свабоды. Але справа ня ў гэтым.

Я ўжо сказаў, сьвята Незалежнасьці па свайму ўнутранаму сэнсу – гэта не савецкае сьвята, больш таго – яно антысавецкае, і сымбалізуе зусім іншую існасьць. Незалежнасьць сымбалізуе багатую краіну, дзе ўсе людзі жывуць заможна, дзе народ – гаспадар свайго лёсу, дзе кожны чалавек мае роўныя магчымасьці прыстойна жыць, дзе кожны роўны перад Законам. Краіну з прыгожымі гарадамі, чыстымі вуліцамі і празрыстымі азёрамі й рэкамі. Тут народ шануе магілы сваіх продкаў, памятае свае карані, ганарыцца культурай і гісторыяй, цэніць роднае слова.

Сьвята Незалежнасьці мне ўяўляецца іншым. Напярэдадні, уночы, калі надыходзіць гэты Дзень, ва ўсіх хутарох, дамох і кватэрах жыхароў краіны тушыцца сьвятло і ў вокнах запальваюцца па тры сьвечкі – за Свабоду, за краіну, за народ – у памяць усіх палеглых змагароў. Так робяць, прынамсі, фіны, эстонцы, латышы і шмат якія народы Эўропы. Я бачыў гэтае шчымлівае да болі відовішча ў 1990 годзе ў Прыбалтыцы, калі ў тысячах вакон невялікага горада гарэла мора агеньчыкаў, аддаючы водбліскамі ў шыбах, а людзі са сьлязьмі на вачох цалаваліся ад шчасьця й радасьці. Усе цешыліся, што ня будзе больш рускага хамства, чэргаў у магазінах і ўсеагульнай галечы.

І вось настала раніца, па ўсёй лёгіцы ў Глыбоцкім катэдральным саборы й парафіяльным касьцёле павінны адпраўляцца сьвятая літургія й урачыстая імша за беларускі народ. Але гэтага няма, бо адны цягнуць да галечы ў Расею, другія, хоць і да вышэйшай культуры, але нацыянальнага рабства – у Польшчу. Беларусь 'бы пасярод, таму яе няма, ні ў царкве, ні ў касьцёле.

А што далей? Вось тут я прыходжу да высновы, што далейшае апісаньне ня мае сэнсу, бо над глыбоцкім "белым домам" лунае ня той сьцяг і вісіць ня той герб. Зрэшты, герба сёньня няма ніякага, бо "Пагоню", зьнялі, а "новы", безназоўны, яшчэ не павесілі.

Мне ж уяўляецца нейкі рамантычны вобраз, які ўвасабляе гэты Дзень – прыходзіць маладая маці са сваім сынам-школьнікам на Цэнтральны пляц, да "белага дому". "Сынку, – кажа яна, – Беларусь – незалежная дзяржава. Вось гэты, наш бел-чырвона-белы сьцяг, які лунае над гэтым домам, "прыдумаў" наш чалавек, які нарадзіўся ў Глыбокім. Звалі яго Клаўдзій Дуж-Душэўскі. Ён хрышчоны ў нашым касьцёле. Ягоны бацька будаваў касьцёлы на Глыбоччыне. Прадзед з боку маці, Урублеўскі, загінуў у паўстаньні 1830-31 гг., а дзед, Высоцкі, склаў сваю галаву за незалежнасьць Беларусі ў паўстаньні 1863 года. Ганарыся, сынку, гэтым сьцягам. А гэта – герб Беларусі, завуць яго "Пагоня", яму – 700 гадоў."

Калі няма вобраза сьвята – то яго няма наогул. Што тут пісаць пра нейкія тэатралізаваныя шэсьці на вуліцах горада з коннымі рыцарамі, пра вернісажы, пра продаж кніг і сувеніраў, пра духавыя аркестры й рок-гурты...

Вось і застаецца толькі прыйсьці "з гора" – як кажуць у народзе – на Цэнтральны пляц, у Дзень незалежнасьці, вечарам, калі пачынаецца сьвяткаваньне, узяць чарку "Рускай" і недасмажаны, як гума, шашлык, і выпіць за тое, што некалі гэтае сьвята сапраўды стане Днём Незалежнасьці. А пакуль я не разумею, дзень незалежнасьці якой дзяржавы сьвяткуюць на Цэнтральным пляцы ў Глыбокім пад словы "Москва златоглавая, звон колоколов, Царь-пушка державная...", ці хрыплаваты голас з кружэлак Шуфуцінскага. Дзе-небудзь ува Львове ці Каўнасе такіх сьпевакоў пачаставалі б гнілымі памідорамі. Але мы ня ў Каўнасе і нават не ўва Львове, таму не мы, а нас частуюць гумавымі шашлыкамі, падробленай водкай і ня першай свежасьці ідэямі.

МІКОЛА САМАВІТЫ.

В.ШЛОМАН

Куда ведут мои следы?...
Цыганка старая пророчит,
Толпятся ведьмы и шуты
У изголовья этой ночи...

Осколки зеркала кругом,
В них отражаются личины,
И топчет дьявол сапогом
Мой дом, построенный из глины....

Рассеян луч моей звезды,
И фокус сердца не настроен...
Где обрываются следы,
Там гибнут главные герои.

Дэфіцытны тавар

Жыхар з аднае вёскі Карабоўскага с/с за дзьве брычкі ўласнага сена выкупіў беларускі бел-чырвона-белы сьцяг, які да рэферэндуму лунаў над канторай калгаса. На развітаньне ён запэўніў службоўцаў, што "ня пройдзе й дзесяці гадоў, як гэты сьцяг я зноў узьдыму над канторай нашага калгаса".

Пэнсыянер з хутара ў ваколіцах Дзеркаўшчыны, дазнаўшыся, што бел-чырвона-белы сьцяг можна прыдбаць ва ўправе БНФ у Менску, зрабіў замову праз сябра БНФ. Ён рашыў зрабіць свой хутар бастыёнам беларушчыны.

Як раней латышы, літоўцы й эстонцы пяць дзесяцігодзьдзяў перахоўвалі памяць аб страчанай незалежнасьці і ў дні яе аднаўленьня дасталі з гарышчаў і куфраў партрэты сваіх колішніх прэзідэнтаў і нацыянальныя сьцягі, так сёньня простыя беларусы з ваколіцаў Глыбокага носяць у сваіх душах ідэалы незалежнасьці і нацыянальнага "Адраджэньня".

Для тых, хто хоча набыць бел-чырвона-белы сьцяг, падаем адрас управы БНФ: г. Менск, вул. Варвашэні, 8.

AMATAR.

Андрэй Храпавіцкі —

нарадзіўся ў г. Глыбокае, у сям'і настаўніка. Вучань 11 класа глыбоцкай СШ №3. Дасканала валодае англійскай мовай, захапляецца сучаснай музыкай, перапісваецца з меламанамі розных краін свету. З'яўляецца шчырым прыхільнікам беларускага Адраджэння. У сваіх вершах Андрэй разважае на тэмы Жыцця і Смерці, думае аб лёсе роднага горада і сваёй краіны. Ен заклікае нас паразважаць з ім разам. Паспрабуем?

А 7-Й ГАДЗІНЕ Ў ПАНЯДЗЕЛАК

Поўная кнігарня вільгацьцю дажджу,
Што звонку шчэ імжыць па вулках.
Багата мінакоў у ранішнім сутоньні
І дзесьці пад страхой грыміць пярун.

Зірнуць з вакна на невясёлы брук,
Угледзецца ў твары незнаёмых,—
Пабачыш тых, што ўтвараюць горад,
Што йдуць у шапік, каб прагледзець
друк...

Усё пачнецца спакваля;
Шчэ дасыпаюць крамы й кавярні...
Цікава зазірнуць у іх прывіды-мроі:
Што мрояць прыталкі альбо сьцяпа?

А парасоны мокрыя, нібы паток,
Ільюцца па ўласных справах...
Ці гэта чорныя шыкоўныя абцасы,
Пакінуўшы свой дом, як док,

Імчаць у нядобры шэры якіян?..
Не дапамогуць тут ядвабныя
спадніцы,
Ні чорныя, як стрыжань, нагавіцы,
Бо мінакі есьць мінакі...

РОДНАЯ МОВА

Я ўначы йду па могілках
І бачу белую сьцень
А, гэта мова родная
Забыты ўсімі мярцень

Ніхто не паложа ёй кветкі
Ужо нават магілу зьнясьлі
Ляжыць наша слова прыгожае
у самым глыбокім віры

А мы ўсе такія разумныя
Кампутар як частка рукі
І нашыя зоркалёты
Імчаць нібыта перуны

А хто вы? — спытае паляк нас
Расійцы, — адкажам мы,
Бо хутка, мажліва, ня будзе
Зусім беларускай зямлі

А тыя, хто застануцца
Клясьці будуць вечна й ушчэнт
Таго страшнога манкурта
[redacted]

Я ўначы йду па могілках
І бачу белую сьцень
А, гэта мова родная
Забыты ўсімі мярцень

UNDERGROUND

Народ трывае не адно стагодзьдзе,
Трывае доўга. Перамена — транс.
І ў гэтым сумным і звычайным
асяродзьдзі
Жыве гвалтоўны дэкаданс.
Так, есьць свой сюр, парасткі дадаізму,

Вэрлібры ганарыста ўзьнімаюць сьцяг.
За незалежнасьць, супраць камунізму
Страсае underground наш абсяг.

***

Гадзіньнік рукі закуў у паручнікі,
Нагавіцы — ногі ў кайданы,
Словы цьвёрда зьляпілі злучнікі,
Сшытак зьнітаваў лісты.
Вушы чуюць ток-шоў пра знадабьбе,
Вочы бачаць на рынку спакмень,
Мары-мроі насычаны Францыяй,
Усё іншае — быццам сьцень.
Гмахі ціха пагойдваюць сьценамі,
сонца цэдзіць сьвятло праз вакно.
Безнадзейнасьць вуліцы Леніна
Мэлядраму стварае з кіно.
Цёплы дзень сурочыў надвор'е,
І пад вечар грымнуў гром.
Прахалодны з Балтыйскага мора
Вецер-катар крануў мой дом.
Жыцьцё сьветлае вурдалакам
Ужо даўно працуе ў душы
Жылы крэсьляць у сэрцы знакі
Узбаламуціць ваду ў віры.

3-Я СУСЬВЕТНАЯ ВАЙНА

Наканаваны лёс, якога няма,
Мне даравана праўда з манаю.
Я тлумлю сам сябе дзень ада дню,
Часам блытаю радасьць з журбою.
Сонца палам сваім мне навейвае ноч...
Я ня ведаю — будзе заўтра,
Ці ў сьпіну ўвап'ецца чужое лязо;
Кожны дзень — непрыемная аўра.
Кожны дзень мне ўсьміхаецца раньне
з гаўбца.
Горад ужо адышоў ад мрояў.
Цела ціха і боязна прагне канца,
А душа — спаліць свае строі.
Цішыня мільёнаў у тлуме сваім,
Чэргі ў крамах за ежай ці мылам...
А мо' раптам узаўецца ў неба дым,
Людзі мігам усе зробяцца пылам.
Зьнікнуць нацыі, помнікі й гарады,
Больш ня будзе ў парляманце спрэчак,
І згараць у агні дарагія крыжы,
Зьнікнуць больш непатрэбныя рэчы.
Больш ня будзе вайны, што катуе
зямлю,
Мы забудзем пякельныя сваркі,
Мы забудзем грахі, мы ня ўспомнім
ману.
Больш ня будуць над намі дойч-маркі.
І калі мы аддзячым за нашы грахі,
Бог нас верне на тую плянэту,
Дзе мы з пылу збудуем сьвятыя
крыжы
І адродзім, што звалі светам...

Казка пра загінуўшы народ

Усякіх людзей ёсць на свеце: адны — працавітыя, другія — лепш за ўсіх песні спяваюць, трэцім характэрна ваяўнічасць. Чула — некалі жыў бяскрыўдны народ, не было ў яго ворагаў, хто б ні завітаў у хату — сябрам завуць. Не крыўдзіліся гаспадары на свавольствы гасцей, што гаварыць! Было, нават іконы з кутаў павыносяць, а назаўтра ж паклон ім насустрач дадуць.

"Хай іх, — спакойна махалі рукамі людзі. — Не абяднеем, абы сонейка свяціла, ды паветрам лёгка дыхалася".

Празналі аб такіх дзіваках суседзі, ды пачалі паціху адразаць зямельку з-пад іх.

"Нічога — усім месцейка хопіць".

Не маглі надзівіцца чужакі, разбіраў іх драпежніцкі азарт. Адабралі хаты, скацінку, палеткі — мала! Паветра забрудзілі, сонейка засланілі — а ўсё цярпенне ў бяскрыўдных не канчаецца.

Раззлаваліся, пачалі пытаць людзей, чаму такімі на свет нарадзіліся? Старых, дзяцей на допыты забіраюць, а тыя і самі не разумеюць — ЧАМУ?

Знайшоўся адзін: "Ды не трэба нам усё гэта: Забірайце палацы, стравы, адзенне — дробязь нікчэмная! Чым больш страціцца на зямлі, тым больш на небе знойдзецца... Пакіньце толькі нас у спакоі, душы нашы не мучайце".

— Ага-а? Вось па гэта ж якраз мы й прыйшлі!

БАЦЬКАЎ ЗАПАВЕТ

Яблык ад яблыні не далёка закоціцца, ды не ў тым справа... Якія розныя яны на адным дрэве родзяцца! Адзін аж свеціцца, дэманструючы сваю годнасць, другі ў самым зародку зморшчыцца, зчарвее. Так і ў сем'ях дзеткі.

Паміраў бацька — наказваў: "Слухайце дзеці малодшага! І ты, Міхалка-дурань, і ты, Сцёпка-злодзей, ты, — Мар'я-гаспадынька, ты — Ганна-весялуха — усе яго слова трымайцеся!"

— Як жа так, не справядліва! — спыталі браты. — Ён меншы з нас, ды і нічым, акрамя дудкі, не валодае!Хош бы каго са старэйшых...

Не паспелі адказ атрымаць — памёр бацька. Так прыйшлося слухацца, напавер.

Сем'я невялічкая, ды спрыт у кожнага свой. Жонак, мужоў папрыводзілі, гаспадарку наладзілі. Аруць-сеюць, ды багацеюць. Міхал нават паразумнеў, Сцяпан красці кінуў.

Але ўпусціў нехта "вужаку" ім! Сталі па кутах шапярыць: " Не справядліва! Старэйшыя мы, работнікі ўмелыя, майстры слаўныя, а слухаць меншага вымушаны, які акрамя дудкі нічога ў руках не трымаў".

Выказалі браты злакрыўду, выгнаць — не выгналі — сам з хаты пайшоў...

Навалілася на іх пагуба: сварацца, спрачаюцца. Рабіць работы некалі — чубы адзін аднаму рвуць, кулакі з пахмелля чэшуць. Цесна ў роднай хаце стала, хоць і паменела іх. Гоняць брат брата з двору.

Збяднелі, жабракамі па свеце пайшлі і нікому не прыйшлося дадумацца, чаго бацька сказаць не паспеў.

"Не па ўзросту розум дасцца, не араным вымяраецца".

Л.АНДЗІЛЕЎКА.

Падзяка

На выданне газеты "Вольнае Глыбокае" ахвяравалі:
Кучыц Іван Іванавіч (прадпрымальнік, Глыбокае) — 480 тыс. руб.
Кастусь Акула, пісьменнік, Таронта — 50$
Вялики и шчыры дзякуй.

Рэдакцыя.

Навошта мова?

Вынікам сумна вядомага ва ўсім сьвеце рэферэндуму сталася ў нас тое, што цяпер на кінаафішах пішуць па-руску. Але, спадарове, мы ж не галасавалі за скасаваньне беларускай мовы! Бальшыня галасавала за наданьне ёй роўнага статуса з рускай. У праўнай дзяржаве паважаюць правы меньшыні. Урэшце, хто ў нас падумае пра школьнікаў зь беларускіх клясаў, якіх ужо досыць шмат? Кінаафіша для іх — адзін зь немалаважных прыкладаў выкарыстаньня роднае мовы.

"Вольнае Глыбокае" прапануе пісаць назвы фільмаў на мове карэннага насельніцтва. А ў выпадку няжкасьцяў з успрыманьнем падаваць пераклады на рускую мову. Калі гэткі варыянт падасца некаму непрымальным, то тады, каб зьдзейсьніць тут роўны статус, пісаць трэба на двух мовах. Але ці ня будзе гэта абсурдам?

Дарагая "памяць"

Адбылося доўгачаканае: Глыбоцкі райвыканкам з дапамогай выдавецтва "Беларуская энцыклапедыя" парадаваў нас выхадам у свет Кнігі "Памяць" Глыбоцкага раёна. Прыгожае, змястоўнае выданне — сапраўдная энцыклапедыя Глыбоччыны. Але — кошт. 26 тысяч рублёў — грошы зараз немалыя, і гэта з улікам скідкі, зробленай мясцовымі ўладамі для глыбачан (у Менску тая ж кніга каштуе каля 70 тыс. рублёў). Што зробіш — закон рынку: "Памяць", нарэшце, ёсць, ды не кожнаму па кішэні.

Каб не забываліся...

Апошнім часам Глыбокаму шанцуе на помнікі. Ужо дзейнічае велічны мемарыял у Барку, па вул. Савецкай паўстаў абеліск у гонар Глыбоцкіх падпольшчыкаў, упарадкаваны магілы ахвяр яўрэйскага гета. І, нарэшце, адноўлены па цікаваму праекту помнік вызваленцам Глыбокага ў Парку Перамогі: дзве бронзавыя постаці па баках мармуравай калоны з выявай таксама бронзавай Нікі — багіні Перамогі. Адмысловая работа, і, відаць, дорага каштавала гарадскому бюджэту? Але знаўцы нас супакоілі — дэфіцытны каляровы метал узяты з помніка Леніну, які ў 1991г. так і не паспеў "прапісацца" на былой Базарнай плошчы, таму, відаць, і постаць партызана (у цывільным, злева) нечым нагадвае Ільіча напярэдадні Кастрычніка. Каб не забываліся!

Канструктыўная прапанова

У Глыбоцкіх крамах з'явілася навінка: "імпартовае" піва з гатычнага стылю этыкеткай за даволі танны кошт. Пры бліжэйшым разглядзе, аднак, аказалася яно вырабам менскай фірмы "Крыніца" з зусім беларускай назвай "Дражня". Прадукт, дарэчы, добрай якасці і з прыемным смакам. А ці дачакаемся мы калі "фірмовага" Глыбоцкага піва? Няўжо мы горшыя за менчукоў? Як патрыёты горада, мы гатовыя хоць зараз распрацаваць узор этыкеткі...

Моўнае адраджэнне паводле Власта

Нядобразычліўцы беларускай мовы ці проста недасьведчаныя людзі закідаюць нам:" якая гэта мова — мешаніна рускай, польскай і ўкраінскай" і ўвогуле "нічога талковага на ёй ня скажаш". На ўсё гэта глыбачане маюць гонар падаць важкі аргумант — "Расійска-крыўскі (беларускі) слоўнік" свайго земляка Вацлава Ластоўскага. Ён быў апантаным зьбіральнікам і творцай роднага слова. У самім Глыбокім Власт (псэўданім Ластоўскага) запісаў слова "капсыль", што азначае кішэнь; шмат словаў занатаваў у вандроўках па вёсках нашага краю. Перад усім ён дбаў пра чысьціню роднае мовы. "Мова, перапоўненая чужаземнымі словамі, зьяўляецца ізалятарам культуры ад народных масаў", — піша аўтар у прадмове да сваёй працы. На жаль, у часе дзікунскага бальшавіцкага панаваньня сапраўднае беларускае слова гвалтоўна ізалявалася ад грамадства, нават слоўнікі ляжалі ў спецсховішчах. Цяпер вакол працы Ластоўскага вядуць спрэчкі мовазнаўцы. Значыцца, ён жыве. У ім ёсьць ня ўсе патрэбныя нават у побыце словы, але затое паказаны накірунак іх пошуку. Таму ён мае вялікую пазнавальную моц і будзе натхняць яшчэ не адно пакаленьне аматараў ды спецыялістаў.

Паслухайма, а мо' й будзьма ўжываць:

вітальня — прихожая, спакмень — предмет, простапад — перпендикуляр, моўніца — трибуна, засьня — абажур, ходнік — тротуар, спогудка — оркестр, душнік — вентилятор, галамень — ствол, домнеўка — гипотеза, спокіў — жест, еміны — продукты, сабетнік — эгоист, лацьвей — легче, прыталка — прилавок, ценкі — тонкий, ставец — табурет, жарсьць — страсть, адзежня — гардероб, прыкась — претензия, балёнік — воздушный шарик, шпуляк — мяч...

АМАТАР.

"Вольнае Глыбокае"
Заснавальнік — Глубоцкая РАДА БНФ

в.а рэдактара Уладзімір Скрабатун
Выдавец Барыс Хамайда

Наклад 499
Замова —
Падпісана да друку 1995 г. у 17.15
Кошт па дамове
Набрана, звярстана і надрукавана ў друкарні імя Канстанціна Астрожскага